

MARKEDSKONTROLL MED ELEKTRISKE PRODUKTER

DSB driver markedskontroll overfor produsenter, importører og markedsførere av elektriske produkter. Det er en plikt Norge har gjennom EØS-avtalen og de direktiver som omfattes av denne. Markedskontrollen er myndighetenes redskap for å kontrollere at produkter er i samsvar med kravene i regelverket. For elektriske produkter gjelder forskrift av 10.08.1995 nr 713 om elektrisk utstyr.

Samsvarserklæring

Det er produsent og importørs ansvar å se til at de produktene de produserer eller tar inn til landet tilfredsstillende kravene til sikkerhet. Denne overensstemmelsen dokumenteres ved en samsvarserklæring med tilhørende teknisk underlagsmateriale, typisk en testrapport. En samsvarserklæring er en forsikring som utarbeides av produsenten eller dennes utpekte representant innenfor EØS-området om at de produkter de har produsert tilfredsstillende kravene i regelverket. Det skal utarbeides en samsvarserklæring for hver enkelt type produkt slik at det lett kan identifiseres.

Sikkerhetskrav

Kravene i forskrift om elektrisk utstyr er funksjonelle, det vil si at de representerer det sikkerhetsnivået produktene forventes å ha. Dette innebærer en viss frihet med hensyn til bruk av tekniske løsninger under forutsetning av at de funksjonelle kravene til sikkerhet oppfylles. Bruk av standarder er frivillig.

Dersom man benytter europeiske harmoniserte standarder, antas utstyret å oppfylle de grunnleggende krav til sikkerhet. Med harmonisert standard menes en teknisk spesifisering som er utarbeidet av de europeiske standardiseringsorganisasjonene CEN og CENELEC, og som er vurdert av EU/EØS å gi løsninger som antas å tilfredsstillende disse sikkerhetskravene.

CE-merking

Som tegn på at man kan dokumentere at produktet er i overensstemmelse med sikkerhetskravene, setter produsent eller dennes utpekte representant innenfor EØS-området på CE-merket. Det er viktig at forbrukerne ikke oppfatter dette som en garanti for at produktet er sikkert. Merket er kun produsentens egen bekreftelse *overfor myndighetene* på at selve produksjonen og dokumentasjonen av denne er i henhold til regelverket.

Markedskontroll

Markedskontroll av elektriske produkter gjennomføres av DSB i nært samarbeid med Det lokale eltilsyn (DLE). Da kontrolleres merking og dokumentasjon, og det foretas enkle visuelle tester. På bakgrunn av erfaring og kompetanse på produkter og regelverk sendes melding om potensielt farlige produkter til DSB, som vurderer behovet for testing hos et uavhengig testhus. En eventuell testrapport vil kun være et hjelpemiddel i den tekniske vurderingen. DSB har det endelige ansvaret for å avgjøre om produkter er i overensstemmelse med regelverket eller ikke. Også henvendelser fra forbruker samt hendelser med produkter er utgangspunkt for den markedskontroll som utføres av DLE/DSB.

Dersom det viser seg at et produkt ikke tilfredsstillende sikkerhetskravene, kan DSB nedlegge forbud mot videre salg og markedsføring, samt trekke produktet tilbake fra markedet. Det er oftest brannfare, ikke berøringfare, som preger de elektriske produktene som ikke tilfredsstillende sikkerhetskravene. Derfor vil markedskontroll og overvåking av elektriske produkter på markedet bidra til redusert risiko for brann i norske hjem.

NEMKO-godkjenning

Ordningen med samsvarserklæring og CE-merking ble innført i 1991. Før dette var det krav om testing og godkjenning av nærmere spesifiserte elektriske produkter før de ble plassert på markedet (NEMKO-godkjenning). Øvrig elektrisk utstyr ble testet av Oslo Lysverker eller vurdert av det lokale eltilsyn. Godkjente produkter ble merket med N (med ring rundt). Denne godkjenningsordningen er altså ikke lenger virksom, og er blitt erstattet med utarbeidelse av samsvarserklæring og CE-merking. Allikevel vil man i mange tilfeller finne et NEMKO-merke eller annen prøveinstitusjon på utstyret fordi en del produsenter frivillig velger å la et laboratorium teste prototypen av et utstyr de har laget. I enkelte tilfeller følger også testhusene opp produksjonen av utstyret som er testet. Dette er blant annet et krav fra Nemko for at produktet skal kunne N-merkes.